

L'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT., presente alla Expo Milano 2015

L'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT. partecipa all'Expo Milano 2015. Su invito del Ministero degli Esteri, l'associazione organizzerà al Padiglione della Romania, tra il 26 e il 27 agosto, una serie di eventi cultural-artistici con lo scopo di promuovere la l'associazione degli etnici italiani nel nostro Paese. In quest'occasione, saranno presentati la storia dell'associazione, i progetti e le attività tramite cui viene conservata e resa nota l'identità della minoranza italiana in Romania.

Il programma della partecipazione dell'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT., all'Expo Milano, prevede la proiezione di un film con e sulla minoranza italiana in Romania, un recital di chitarra classica nell'interpretazione di Ștefan Lupu, un momento artistico con Ligia e Remus Manoleanu, ma anche alcune presentazioni pensate in accordo al tema dell'esposizione "Nutrire il pianeta, energia per la vita", così come "Mestieri e tradizioni culinarie degli etnici italiani della Romania" e "Materiali e mestieri che possono dare un futuro al passato".

Pag. 2

**Onore e
responsabilità**

Scrivo, non molto tempo addietro, sull'importante riconoscimento ricevuto dall'Associazione degli Italiani di Romania RO.AS.IT. da parte delle autorità, e cioè l'ufficializzazione dello status di successore legale di tutte le comunità storiche delle minoranze italiane che sono esistite in Romania. Questo riconoscimento è venuto poco tempo dopo un intervento che ha legittimato l'associazione sul piano internazionale: l'adesione, a pieno diritto, al Partito Democratico Europeo. Ebbene, sulla fine dell'estate notiamo un altro evento con un significato straordinario: RO.AS.IT. è stata invitata dal Ministero degli Affari Esteri a rappresentare gli etnici italiani al padiglione romeno all'Expo Milano 2015.

L'invito equivale a un nuovo riconoscimento, al massimo livello, sia sul piano interno, ma soprattutto sul piano internazionale. Secondo le stime degli organizzatori, l'esposizione mondiale organizzata in Italia sarà visitata da 20 milioni di persone di tutto il mondo! Con un buon posizionamento, il padiglione romeno sarà visto da quasi tutti questi, quindi ogni evento organizzato qui ha una visibilità difficilmente eguagliabile.

È uno di più efficienti "strumenti" con cui l'Associazione degli Italiani di Romania RO.AS.IT. può raggiungere l'obiettivo dichiarato fin dal 1993: promuovere l'identità degli etnici. La presenza all'Expo Milano è un onore e, allo stesso tempo, una grande responsabilità. Tutto ciò che avviene "sotto il tetto" del padiglione della Romania abbozza l'immagine della Romania. Pertanto, la presentazione della comunità storica italiana è raddoppiata dalla rappresentazione del Paese, un argomento in più che le minoranze nazionali vanno a braccetto con la popolazione maggioritaria per il progresso e l'affermazione della patria "di adozione". (A.G.)

ALITALIA,
L'INIZIO DI UN
NUOVO VIAGGIO

Preparatevi a scoprire le nuove livree di grande impatto visivo e una rinnovata esperienza a bordo. Sui nostri voli di lungo raggio, in classe business stiamo introducendo l'opzione "Dine Anytime" e il servizio di preparazione al riposo, mentre in classe economica un catering rinnovato e un'offerta caffè, tutto in aggiunta alla connettività Wi-Fi.

alitalia.com

Întâlnire cu Ministrul italian al Afacerilor Externe și al Cooperării Internaționale, Excelența Sa Paolo Gentiloni

În ziua de 08.07.2015, la Ambasada Republicii Italiene la București, a avut loc întrevederea Ministrului Afacerilor Externe și al Cooperării Internaționale al Republicii Italiene, Excelența Sa Domnul Paolo Gentiloni, cu comunitatea oamenilor de afaceri italieni și cu minoritatea italiană din România, reprezentată de președintele Asociației Italianilor din România – RO.AS.IT., Ioana Grosaru, și de secretarul general al asociației, Andi Grosaru.

Eveniment

**Ziua României la
Expo Milano 2015**

Pagina a 4-a

Istorie

**O scurtă călătorie
documentară**

Pagina a 6-a

Partener oficial al RO.AS.IT.

**Radio
România
Timișoara**

Asociația Italienilor din România – RO.AS.IT., prezentă la Expo Milano 2015

Asociația Italienilor din România – RO.AS.IT. va participa la Expo Milano 2015. La invitația Ministerului Afacerilor Externe, asociația va organiza la Pavilionul României, în zilele de 26 și 27 august, o serie de evenimente cultural-artistice menite să promoveze comunitatea etnicilor italieni din țara noastră. Cu acest prilej, vor fi prezentate istoria asociației, proiectele și activitățile prin care este conservată și făcută cunoscută identitatea minorității italiene din România.

Programul participării Asociației Italienilor din România – RO.AS.IT. la Expo Milano cuprinde o proiecție de filme cu și despre comunitatea italiană din România, recitaluri de chitară clasică în interpretarea lui Ștefan Lupu, un moment artistic cu Ligia și Remus Manoleanu, dar și prezentări gândite în acord cu tema expoziției - „Hrănind planeta. Energie pentru viață” – precum „Ocupații și tradiții culinare ale etnicilor italieni din România” și „Materiale și meserii care pot da viitor trecutului.

De asemenea, unul dintre evenimentele interesante pentru prezența la Milano va fi prezentarea cărții-album „Italienii din România. O istorie în imagini”, scrisă de Ioana Grosaru și Gabriela Tarabega. Așa cum putem citi în introducere, lucrarea este o rememorare emoționantă a istoriei comunităților de italieni constituite pe teritoriul României, ca urmare a imigrației majore, care a avut loc către a doua jumătate a secolului XIX și la începutul secolului XX, până la cel de-al Doilea Război Mondial. Volumul este parte a unui proiect complex de prezentare a poveștii comunității italiene istorice din România, care include și expoziția itinerantă „De la emigrare la integrare”.

PROGRAM

26 - 27 august 2015

Tema: Rolul și specificul emigrației italiene în România

Miercuri, 26 august

10h00 – 11h30

- prezentare de filme (DVD): Istории ale Italienilor din România: Istoriile care ne unesc; Și aici au trăit și au lucrat Italienii; *Drumul talienilor* prin România; Selecțiuni din spectacolele RO.AS.IT. Realizator Anca Filoteanu
- activități interactive cu reprezentanți ai comunității italiene din România;
- stand cu materiale publicitare, reviste, cărți, broșuri, pliante, CD-uri ș.a.

11h30 – 11h45

- recital de muzică clasică; interpretează Ștefan Lupu, chitară

11h45 – 13h00

Deschiderea oficială a evenimentului „Rolul și specificul emigrației italiene în România”
- intonarea imnurilor
- intervențiile oficialităților și ale reprezentanților RO.AS.IT. – Ioana Grosaru, președinte RO.AS.IT., Andi Grosaru secretar general RO.AS.IT., și Gabriela Tarabega, directoarea revistei Siamo di nuovo insieme.

Grosaru, președinte RO.AS.IT., Andi Grosaru secretar general RO.AS.IT., și Gabriela Tarabega, directoarea revistei Siamo di nuovo insieme.

13h00 – 13h30

- recital de muzică clasică cu participarea extraordinară a sopranei Bianca Luigia Manoleanu și a pianistului Remus Manoleanu

13h30 – 15h00

- Prânz de lucru la Restaurantul din Pavilionul României
Interculturalitate gastronomică italo-română (rețete din bucătăria etnicilor italieni din România, cu Celia Boro)

15h00 – 17h00

- prezentare de filme (DVD) sub genericul: Istории ale Italienilor din România - Și aici au lucrat și au trăit Italienii; *Drumul talienilor* prin România;
- Apicultura - ocupație de tradiție cu

viitor film DVD realizat de Anca Filoteanu și activități interactive cu apicultorul Octavian Butollo din orașul Brezoi
- Moment artistic

Joi, 27 august

10h00 – 11h30

Istории ale Italienilor din România:
- reluarea prezentării filmelor (DVD) realizate de Anca Filoteanu
- activități interactive cu reprezentanți ai comunității italiene din România;
- stand cu materiale publicitare, reviste, cărți, broșuri, pliante, CD-uri ș.a.

11h30 – 11h45

- recital de muzică clasică; interpretează Ștefan Lupu, chitară

11h45 – 13h00

- Masă rotundă: Materiale și meserii care pot da viitor trecutului, cu arh. dr. Dan Victor Kisilewicz și arh. dr.

Ileana Kisilewicz

13h00 – 13h30

- recital de muzică clasică cu participarea extraordinară a sopranei Bianca Luigia Manoleanu și a pianistului Remus Manoleanu

13h30 – 15h00

- prânz de lucru la Restaurantul din Pavilionul României
- Interculturalitate gastronomică italo-română (rețete din bucătăria etnicilor italieni, cu Celia Onțeluș)

15h00 – 17h00

- reluarea prezentării filmelor (DVD) dedicate istoriilor Italienilor din România
- Apicultura - ocupație de tradiție cu viitor; film DVD realizat de Anca Filoteanu și activități interactive cu apicultorul Octavian Butollo din orașul Brezoi
- Moment artistic

Întâlnire cu Ministrul italian al Afacerilor Externe și al Cooperării Internaționale, Excelența Sa Paolo Gentiloni

În ziua de 08.07.2015, la Ambasada Republicii Italiene la București, a avut loc întrevederea Ministrului Afacerilor Externe și al Cooperării Internaționale al Republicii Italiene, Excelența Sa Domnul Paolo Gentiloni, cu comunitatea oamenilor de afaceri italieni și cu minoritatea italiană din România, reprezentată de președintele Asociației Italienilor din România – RO.AS.IT., Ioana Grosaru, și de secretarul general al asociației, Andi Grosaru.

În alocuțiunea sa, Domnul Gentiloni a apreciat numărul mare de oameni de afaceri italieni din România, care fac ca Italia să se situeze pe al doilea loc ca investiții în România, și s-a arătat mulțumit de relațiile de colaborare dintre cele două țări, atât la nivel diplomatic, cât și la nivel economic. Parteneriatul strategic nu trebuie neglijat a spus domnia sa, și a apreciat totodată eforturile Guvernului de a redresa economia românească care a avut de suferit în ultimii ani. De asemenea, oficialul italian a vorbit despre sprijinul pe care îl acordă Guvernul de la Roma instituțiilor și colaboratorilor care promovează țara în exterior, în cadrul strategiei „Fare Italia”, subliniind importanța dezvoltării învățământului în limba italiană.

Ministrul italian de externe a subliniat faptul că, în Italia, comunitatea

românească reprezintă una dintre cele mai mari comunități din peninsula, cu un aport sistematic la dezvoltarea țării. Totodată, domnul Paolo Gentiloni și-a arătat în mod vizibil interesul față de Asociația Italienilor din România – RO.AS.IT., care a fost prezentată de către Ambasadorul Italiei la București, Excelența Sa Diego Brasioli, ca fiind singura asociație reprezentativă a minorității istorice italiene din România. Oaspetele italian a apreciat activitatea desfășurată până în

prezent în cei peste 20 de ani de existență a RO.AS.IT., asociația noastră aducându-și în acest timp contribuția la promovarea conceptului „Fare Italia”, prin proiectele sale culturale și prin demersurile pentru înființarea în școlile românești a claselor cu predare în limba maternă italiană.

L'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT., presente alla Expo Milano 2015

L'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT. parteciperà all'Expo Milano 2015. Su invito del Ministero degli Esteri, l'associazione organizzerà al Padiglione della Romania, tra il 26 e il 27 agosto, una serie di eventi cultural-artistici con lo scopo di promuovere l'associazione degli etnici italiani nel nostro Paese. In quest'occasione, saranno presentati la storia dell'associazione, i progetti e le attività tramite cui viene conservata e resa nota l'identità della minoranza italiana in Romania.

Il programma della partecipazione dell'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT., all'Expo Milano, prevede la proiezione di un film con e sulla minoranza italiana in Romania, un recital di chitarra classica nell'interpretazione di Ștefan Lupu, un momento artistico con Ligia e Remus Manoleanu, ma anche alcune presentazioni pensate in accordo al tema dell'esposizione "Nutrire il pianeta, energia per la vita", così come "Mestieri e tradizioni culinarie degli etnici italiani della Romania" e "Materiali e mestieri che possono dare un futuro al passato". Uno degli eventi centrali nella presenza a Milano sarà la presentazione del libro – album "Gli italiani in Romania. Una storia in immagini" scritto da Ioana Grosaru e Gabriela Tarabega.

Così come possiamo leggere nell'introduzione, il lavoro è un rammentare emozionante della storia delle comunità degli italiani, costituitosi sul territorio della Romania in seguito alla maggiore immigrazione che ebbe luogo verso la seconda metà dell'800 e l'inizio del '900, fino alla Seconda Guerra Mondiale. Il volume è parte di un complesso progetto di presentazione della storia della minoranza italiana della Romania, che include anche l'esposizione itinerante "Dall'emigrazione all'integrazione".

PROGRAMMA

26-27 agosto 2015

Tema: Il Ruolo e lo specifico dell'emigrazione italiana in Romania

Mercoledì 26 agosto

10,00 – 11,30

Presentazione dei film Storie degli italiani della Romania:

- Le storie che ci uniscono
- Anche qui hanno vissuto e lavorato gli Italiani
- La via degli "italiani" in Romania
- Estratti dagli spettacoli sostenuti dall'Associazione degli Italiani di Romania - RO.AS.IT.

11,30 – 11,45

Recital di musica classica (Ștefan Lupu – chitarra)

11,45 – 13

L'apertura ufficiale dell'evento "Il ruolo e lo specifico dell'emigrazione italiana in Romania".

- intonazione degli inni di Romania e d'Italia
- interventi dei rappresentanti ufficiali dall'Associazione degli

Italiani di Romania - RO.AS.IT., Ioana Grosaru – presidente, Andi Grosaru – segretario generale e Gabriela Tarabega - la direttrice della rivista "Siamo di Nuovo Insieme"

13,00 – 13,30

Recital di musica classica con la partecipazione straordinaria della soprana Bianca Luigia Manoleanu e del pianista Remus Manoleanu

13,30 – 15,00

Pranzo di lavoro presso il ristorante del Padiglione Romania, Interculturalità gastronomica italo-romena (ricette culinarie tradizionali dalla cucina degli etnici italiani di Romania, presentati da Celia Boro)

15,00 – 17,00

Presentazione dei film: Storie degli italiani di Romania – Anche qui hanno vissuto e lavorato gli italiani e La via degli "italiani" in Romania.

Apicoltura – mestiere di tradizione con un bel futuro – attività interattive con l'apicoltore Octavian Butolo - film realizzato da Anca Filoteanu.

Giovedì 27 agosto

10,00 – 11,30

Storie degli Italiani della Romania

- presentazione dei film
- attività interattive con i rappresentanti della minoranza italiana in Romania
- edicola con materiali pubblicitari, riviste, giornali, volantini, ecc.

11,30 – 11,45

Recital di musica classica (Ștefan Lupu – chitarra)

11,45 – 13,00

Tavola rotonda: Materiali e mestieri che danno futuro al passato - dibattito con gli architetti Dott. Dan Victor Kisilewicz e Dott.ssa Ileana

Kisilewicz

13,00 – 13,30

Recital di musica classica con la partecipazione straordinaria della soprana Bianca Luigia Manoleanu e del pianista Remus Manoleanu

13,30 – 15,00

Pranzo di lavoro presso il ristorante del Padiglione Romania, Interculturalità gastronomica italo-romena (ricette culinarie tradizionali dalla cucina degli etnici italiani della Romania, presentati da Celia Boro).

15,00 – 17,00

Proiezioni dei film dedicati alla storia degli italiani della Romania. Apicoltura – mestiere di tradizione con un bel futuro – attività interattive con l'apicoltore Octavian Butolo - film realizzato da Anca Filoteanu.

Momento artistico

Incontro con il Ministro degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale, Sua Eccellenza Paolo Gentiloni

L'Ambasciata d'Italia a Bucarest, l'otto luglio 2015, ha ricevuto la visita del Ministro degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale della Repubblica Italiana, Sua Eccellenza Paolo Gentiloni. In questa occasione, il Ministro ha incontrato la comunità imprenditoriale italiana e i rappresentanti dalla minoranza italiana di Romania, nella persona del Presidente dell'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT., Ioana Grosaru, e del Segretario Generale, Avv. Andi Grosaru.

Nel suo discorso, Paolo Gentiloni ha apprezzato il gran numero d'imprenditori italiani che hanno insediato nel nostro Paese le proprie attività produttive, facendo sì che l'Italia sia la seconda nazione per numero di investimenti in Romania; è inoltre rimasto colpito e soddisfatto dalla qualità della cooperazione tra i due paesi, non solo dal punto di vista economico ma anche diplomatico.

Il Ministro ha anche elogiato gli sforzi del governo per risanare l'economia romena che ha sofferto negli ultimi anni. Allo stesso modo il Governo italiano sostiene tutte le istituzioni e i collaboratori ad ogni livello impegnati nella promozione del paese all'estero secondo la strategia "fare l'Italia", sottolineando l'importanza dell'istruzione in lingua italiana.

Il Ministro degli Esteri italiano ha sottolineato che la comunità romena in Italia è una delle più grandi comunità della penisola, con un contributo sistematico allo sviluppo. L'Ambasciatore d'Italia a Bucarest, Sua Eccellenza Diego Brasioli, ha presentato al Ministro, il lavoro svolto dalla Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT., l'unica associazione rappresentante della minoranza storica italiana dalla Romania. Paolo Gentiloni ha molto apprezzato quanto fatto finora dalla RO.AS.IT., nei suoi venti anni di storia, in particolar modo il ruolo svolto nel promuovere il concetto stesso di "fare l'Italia", attraverso l'organizzazione di molteplici eventi culturali e l'insegnamento in lingua madre.

Ziua României la Expo Milano, sărbătorită pe acorduri de muzică

Miercuri, 29 iulie, a fost sărbătorită Ziua României la Expo Milano 2015. Manifestarea a început cu ceremonia înălțării drapelului și cu discursurile oficialităților, în prezența reprezentanților statului italian și român.

Au participat Andrea Olivero – vice-ministru la Ministerul Politicilor Agricole, Alimentare și Forestiere, Bruno Antonio Pasquino – Comisar General al Expo Milano 2015, Valeriu Zgonea – președintele Camerei Deputaților din România, Daniel Ioniță – secretar de stat, Pandelea Pelmus – subsecretar de stat, Georgian Ghervasie – comisarul general pentru EXPO, Dana Constantinescu – ambasadorul României la Roma, George Bologan – consulul general al României la Milano, Cosmin Dumitrescu – consulul general al României la Trieste și alții.

România poate deveni grâнарul Europei

Ceremonia a fost deschisă de Andrea Olivero, care s-a referit la „prietenia sinceră și vitalitatea care caracterizează raporturile între cele două țări. Italia reprezintă al doilea partener comercial al României, iar sectorul agroalimentar este cel mai promițător.

Reprezentanții Asociației Italienilor din România – RO.AS.IT., președintele Ioana Grosaru și secretarul general Andi Gabriel Grosaru, au fost prezenți la Expo Milano 2015 în ziua de 29 iulie 2015, cu ocazia sărbătoririi Zilei României, prilej cu care au vizitat și pavilionul expozițional.

Pavilionul vostru arată cum țara trăiește în armonie cu natura. România – a concluzionat Olivero – are potențialul necesar ca să devină grâнарul Europei”. Valeriu Zgonea i-a felicitat pe organizatori pentru reușita Expo Milano, subliniind că „este important să lăsăm copiilor noștri un ambient sănătos. Pavilionul nostru a reușit să reprezinte, într-o manieră eficace, caracterul inovativ al poporului. După mai mult de 135 de ani de relații diplomatice între cele două țări, avem încă potențialul de a le dezvolta, de exemplu, în sectorul energiei regenerabile. Grație acestei expoziții universale, putem spune că toate ideile bune vin de la Milano”.

„Forum de Afaceri și Investiții”: întâlniri între delegațiile instituționale

Ziua a continuat cu vizitarea Pavilionului României. Delegațiile au asistat la reprezentația

ansamblului Junii Sibiului. După acest moment, s-a desfășurat un „Forum de Afaceri și Investiții”, organizat de Camera de Comerț și de Ministerul Afacerilor Externe din România, în prezența lui Georgian Ghervasie, comisarul general al României pentru Expo 2015, a lui Valeriu Zgonea și a altor oficiali din sectorul public și privat. Delegația României a fost apoi primită de Diana Bracca la Palazzo Italia, pentru prânzul oficial, unde componentii ei au semnat în Cartea de Onoare.

Orchestra de tineret a concertat în Auditorium la ExpoMilano2015

De la ora 17:00, la Auditorium, a avut loc concertul Orchestrei române pentru tineret, condusă de Cristian Mandeal, cu participarea extraordinară a sopranei Anita Hartig. (sursa: expomilano2015.org)

Copiii italienilor pot învăța în limba maternă în România

Dezvoltarea învățământului în limba maternă italiană este un obiectiv prioritar al Asociației Italienilor din România – RO.AS.IT. Grație demersurilor făcute în ultimii ani, au fost create premisele înființării unor clase cu predare în italiană ca limbă maternă în școli din mai multe orașe.

În prezent, astfel de clase există în cadrul liceului teoretic „Dante Alighieri” din București, una dintre cele mai prestigioase instituții de învățământ din Capitală. „Am discutat cu reprezentanții Ministerului Educației și cu liderii comunităților locale de etnici italieni din Suceava,

Galați, Bacău sau Cluj. Dar nu numai acolo se va putea învăța în limba maternă italiană. Oriunde se îndeplinesc anumite condiții, care țin în primul rând de numărul de solicitări existente, se pot înființa astfel de clase. Legislația o permite, iar autoritățile susțin aceste inițiative”, a spus Ioana

Grosaru, președintele Asociației Italienilor din România – RO.AS.IT., care a făcut un apel la cetățenii cu origini italiene din România să „își exprime dorința de a-și înscrie copiii în clasele cu predare în limba maternă italiană prin trimiterea unui mesaj pe adresa asociației, ufficio@roasit.ro”.

Participare la Consiliul Tinerilor Democrați Europeni

Aripa „Tineret” a Asociației Italienilor din România – RO.AS.IT. a fost reprezentată la Consiliul Tinerilor Democrați Europeni (TDE), desfășurat la Bruxelles în data de 4 iulie. La reuniune au mai participat reprezentanți ai organizațiilor membre din Croația, Franța, Spania, San Marino, Slovacia și Germania.

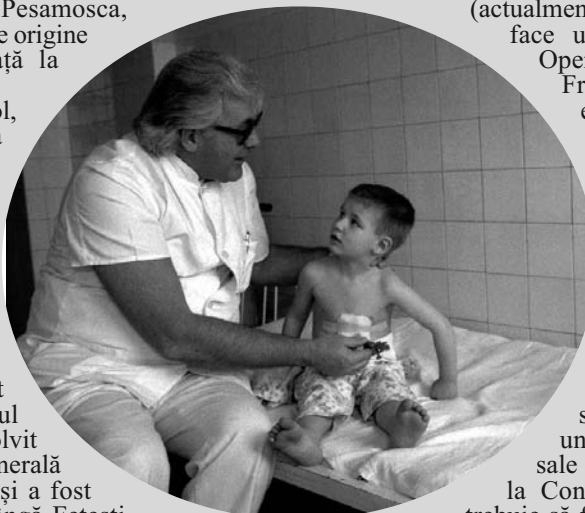
S-a vorbit despre tinerii din comunitatea italiană istorică și despre proiectele Asociației Italienilor din România – RO.AS.IT. în care sunt implicați aceștia. S-a discutat posibilitatea ca, de anul viitor, la tabăra „Europolis” să participe și tineri din partea TDE. Miroslava Demkova, președintele Tinerilor Democrați Europeni, și-a amintit cu plăcere de Conferința internațională „Minoritățile naționale în strategia europeană. Studiu de caz: italienii din România”, organizată în noiembrie 2013. de RO.AS.IT. și PDE, la Palatul Parlamentului din București.

In Memoriam Alexandru Pesamosca

La 1 septembrie 2015 se împlinesc patru ani de când Alexandru Pesamosca, renumitul chirurg pediatru de origine italiană, s-a stins din viață la vârsta de 81 de ani.

timp de o jumătate de secol, Alexandru Pesamosca a făcut circa 45 000 de operații, salvând de la infirmitate pe viață sau chiar de la moarte mii de copii, inclusiv pe cei considerați fără speranță și inoperabili, de către ceilalți medici.

Dr. Pesamosca s-a născut la Constanța, unde a urmat școala primară și Liceul „Mircea cel Bătrân”. A absolvit Facultatea de Medicină Generală la București în anul 1954 și a fost repartizat într-un sat de lângă Fetești, unde a profesat timp de doi ani. Se transferă în calitate de chirurg pediatru la Spitalul de copii „Grigore

Alexandrescu” și, apoi, la „Budimex” (actualmente Spitalul „Marie Curie”), unde face un număr enorm de operații.

Operează și în străinătate (China, Franța, Italia, Republica Moldova etc), dobândind prestigiu internațional în domeniul chirurgiei pediatrice încă dinainte de 1989.

Din 1999, după moartea soției sale, a ales să locuiască într-un mic salon din Spitalul „Marie Curie” din București, tocmai din dorința de a-și pune experiența și priceperea în slujba noilor generații de medici, care i-au cerut mereu sfatul în cazuri dificile. Ar fi avut unde să locuiască. Sora domniei sale îl aștepta în casa părintească de la Constanța. A considerat, însă, că trebuie să fie „util” copiilor în suferință și colegilor săi, până în ultima clipă a vieții sale.

La Festa Nazionale della Romania a Expo Milano 2015 celebrata a suon di musica

Mercoledì 29 giugno si è celebrato il Day della Romania all'Expo Milano 2015. La giornata è iniziata con la cerimonia dell'alzabandiera e i discorsi ufficiali alla presenza delle rappresentanze italiana e romena.

Hanno partecipato Andrea Olivero, Vice-Ministro del Ministero delle Politiche Agricole, Alimentari e Forestali, Bruno Antonio Pasquino, Commissario Generale di Expo Milano 2015, Valeriu Zgonea, Presidente della Camera dei Deputati della Romania, Daniel Ioniță - Sottosegretario di Stato, Pandelea Pelmuș - Sottosegretario di Stato, Georgian Ghervasie - Commissario Generale per EXPO, Dana Constantinescu - l'Ambasciatore di Romania a Roma, George Bologan - il Console Generale di Romania a Milano, Cosmin Dumitrescu - il Console Generale di Romania a Trieste e altri.

La Romania può diventare il granaio d'Europa

Olivero ha aperto la cerimonia soffermandosi sulla "sincera amicizia e vitalità che caratterizzano i rapporti tra i nostri due Paesi. L'Italia rappresenta il secondo partner commerciale della Romania. E il

I rappresentanti dell'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT., la Presidente Ioana Grosaru ed il Segretario Generale Andi Gabriel Grosaru, sono stati presenti all'EXPO MILANO 2015 nel giorno 29 luglio 2015, in occasione della Festa Nazionale della Romania, occasione in cui hanno visitato anche il padiglione del Paese.

settore agroalimentare è quello più promettente per avvicinare sempre di più i nostri rapporti. Il vostro Padiglione mostra come il Paese vive in armonia con la natura. La Romania – ha concluso Olivero – ha tutte le potenzialità per diventare il granaio dell'Europa". Valeriu Zgonea si è congratulato per la riuscita di Expo Milano 2015, sottolineando come "sia importante lasciare ai nostri figli un ambiente sano. Il nostro Padiglione è riuscito a presentare in maniera efficace il carattere innovativo del suo popolo. Dopo oltre 135 anni di relazioni diplomatiche tra i nostri due Paesi, abbiamo ancora delle potenzialità da sviluppare, come ad esempio sulle fonti rinnovabili. Grazie a questa Esposizione Universale, possiamo dire che tutte le buone idee vengono da Milano".

"Forum Business and Investment": incontri tra le delegazioni istituzionali

La giornata è proseguita con la visita del

Padiglione della Romania. Le delegazioni sono state accompagnate lungo il Decumano dalla parata del complesso Junii Sibiului. Al termine, si è svolto il "Forum Business and Investment", organizzato dalla Camera di Commercio romena e dal Ministero degli Affari Esteri della Romania, alla presenza di Georgian Ghervasie, Commissario generale della Romania per Expo 2015, Valeriu Zgonea, e altri dirigenti pubblici e privati romeni. La delegazione della Romania è stata successivamente ricevuta da Diana Bracco a Palazzo Italia per il pranzo ufficiale e la firma del Libro d'Oro.

Concerto della Romanian Youth Orchestra presso l'Auditorium

Alle 17.00 presso l'Auditorium si è svolto il concerto della Romanian Youth Orchestra, diretto da Cristian Mandeal con la partecipazione straordinaria della soprano Anita Hartig. (fonte: expomilano2015.org).

In Romania, i bambini italiani possono imparare nella loro lingua materna

Lo sviluppo dell'insegnamento in lingua materna italiana è uno degli obiettivi prioritari dell'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT. Grazie ai passi fatti dalla RO.AS.IT., negli ultimi anni sono state create le premesse per istituire alcune classi con l'insegnamento in italiano come lingua materna nelle scuole di molte città del

Paese. A tutt'oggi, una tale classe già esiste all'interno del liceo „Dante Alighieri” a Bucarest, uno dei più prestigiosi istituti scolastici della capitale. "Ho discusso coi rappresentanti del Ministero dell'Istruzione e coi capi delle comunità locali degli etnici italiani di Suceava, Galați, Bacău e Cluj. Soltanto in queste città si può studiare

in lingua materna italiana. Ovunque si verifichino determinate condizioni, che tengano conto prima di tutto del numero di richieste esistenti per questo tipo di insegnamento, si può istituire questo tipo di classe. La legislazione romena lo permette, inoltre le autorità competenti sostengono quest'iniziativa" ha detto Ioana Grosaru, presidente dell'

Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT., che ha lanciato un appello ai cittadini di origine italiana di Romania che "si esprimano circa la loro volontà di iscrivere i figli in classi con l'insegnamento in lingua materna italiana, mandando un messaggio all'indirizzo e-mail dell'associazione: ufficio@roasit.ro".

Partecipazione nel Consiglio dei Giovani Democratici Europei

L'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT. è stata rappresentata da Angelina Mardale al Consiglio europeo dei Giovani Democratici Europei (YDE), tenutosi a Bruxelles il 4 luglio. Alla riunione hanno partecipato anche rappresentanti delle organizzazioni provenienti da Croazia, Francia, Spagna, San Marino, Slovacchia e Germania. Si è parlato dei giovani della comunità storica e di come questi siano impegnati nel portare avanti con successo i progetti dell'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT. Si è anche discusso di aprire le porte dell'accampamento "Europolis" ai Giovani Democratici Europei a partire dal prossimo anno. Miroslava Demková, la Presidente dei Giovani Democratici Europei, ha ricordato con piacere il convegno "Minoranze Nazionali nella strategia europea. Studio del caso: Gli Italiani di Romania", organizzato nel novembre 2013 dalla RO.AS.IT. e PDE, presso il Palazzo del Parlamento di Bucarest.

In Memoria di Alexandru Pesamosca

Il primo settembre 2015 ricorrono i quattro anni da quando Alexandru Pesamosca, rinomato chirurgo pediatrico di origine italiana, s'è spento all'età di 81 anni. Nel corso di mezzo secolo, Alexandru Pesamosca ha eseguito circa 45.000 operazioni, salvando dall'infermità a vita o dalla morte migliaia di bambini, compresi quelli considerati senza speranza e inoperabili da parte degli altri medici. Il dr. Pesamosca è nato a Costanza, dove ha fatto le prime scuole e il liceo "Mircea cel Bătrân". S'è laureato alla Facoltà di Medicina Generale di Bucarest nel 1954 e viene quindi destinato in un villaggio vicino a Fetești, dove ha professato per 2 anni. Si trasferisce in qualità di chirurgo pediatrico all'ospedale pediatrico „Grigore Alexandrescu” e poi al „Budimex” (attualmente „Ospedale Marie Curie”), dove esegue un numero enorme di operazioni. Opera anche all'estero (Cina, Francia, Italia, Repubblica Moldavia etc.), guadagnandosi un prestigio internazionale nel campo della chirurgia pediatrica fin da prima del 1989. Dal 1999, dopo la morte di sua moglie, ha scelto di risiedere in un piccolo salone dell'ospedale "Marie Curie" di Bucarest, proprio nel desiderio di mettere la sua esperienza e la sua preparazione al servizio della

nuova generazione di medici, che gli hanno chiesto sempre consiglio nei casi difficili. Avrebbe avuto dove vivere. Sua sorella lo aspettava nella casa dei genitori a Costanza. Ha considerato, però, che doveva essere "utile" ai bambini sofferenti e ai suoi colleghi, fino al suo ultimo respiro. E sempre lì, nella "cameretta" d'ospedale ha ricevuto le visite dei rappresentanti dell'Associazione degli Italiani di Romania – RO.AS.IT., con cui stava a parlare con molto piacere. Alexandru Pesamosca ha gettato le basi della chiesa Cuviosul Stelian (Pio Stelian) e Sfântul Nicolae – Brâncoveanu (San Nicola-Brancoveanu), che si trova nel cortile dell'ospedale Marie Curie, e presidente onorario dell'Associazione „Așezământul social sfinții Martiri Brâncoveni” (Congregazione sociale Santi Martiri Brancoveni). Il Patriarca della Romania è stato d'accordo a che il dr. Pesamosca venisse sepolto là, come fondatore della chiesa, e nel settembre 2014 gli è stato eretto un busto davanti all'ospedale pediatrico "Marie Curie" di Bucarest.

Peregrinări transilvane

O scurtă călătorie documentară

Către sfârșitul lunii iulie a.c., un grup de membri ai Asociației Italianilor din România - RO.AS.IT- a pornit într-o pasionantă călătorie de documentare pe urmele italienilor care au trăit și au lucrat de-a lungul secolelor pe meleaguri transilvane.

Am hotărât să trecem în Transilvania urmând firul Oltului și, apoi, al Lotrului pentru a ne opri mai întâi în orașul Brezoi, localitate cu o comunitate puternică de italieni (înainte de 1951-1952), veniți din zona Friuli Veneția Giulia pentru a lucra la Fabrica Carpatica, renumită în prelucrarea lemnului, dar și pentru amenajarea cursului Lotrului. Au făcut italienii joagăr pe apă, scocuri frumoase și cășițe, dar au lucrat și ca plutași, aducând materie primă pentru Carpatica. Le-a plăcut zona muntoasă și apa limpede, care semănau cu cele de la ei de acasă și s-au așezat aici, unii pentru totdeauna. Și-au clădit case frumoase, și-au construit școli, biserici, gări și drumuri, de invidiat în epocă. Ne-am oprit la casa dlui Octavian Butollo, un pasionat apicultor, care a moștenit de la familia lui italiană dragostea și priceperea pentru albinărit și cu care președinta asociației noastre, dna Ioana Grosaru, antamase deja discuții privind participarea acestuia, cu demonstrații și produse specifice, la Zilele RO.AS.IT. ce se organizează la ExpoMilano2015, la sfârșitul lunii august a.c. După lămurirea tuturor problemelor privind deplasarea la Milano și contribuția apicultorului la evenimentul sus

Habsburgic. Inițiativa construirii celei mai importante cetăți bastionare din România a aparținut împăratului Carol al VI-lea de Habsburg. Pentru aceasta, sunt trimiși la Alba Carolina arhitecți și meșteri pricepuți, cu precădere italieni, care construiesc cetatea bastionară de tip Vauban după planurile arhitectului italian Giovanni Morandi Visconti și sub conducerea inginerului Francesco Brilli, finalizată de urmașii acestora, inginerii Quandri și Weiss.

Sunt informații certe din care reiese că cel puțin "pulberăria rotundă", bastioanele și catedrala catolică ale Albei Carolina au fost construite cu meșteri și lucrători italieni.

După vizitarea cetății care ne-a umplut ochii și sufletul de bucurie cu albul ei strălucitor, ne-am îndreptat spre Biserica Italiană din Alba Iulia, unde am asistat la partea a doua a liturghiei, având posibilitatea să ne întâlnim și să discutăm, după slujbă, cu reprezentanți ai noii comunități italiene, întreprinzători de succes, sosiți în această localitate, după anii 90. A fost o întâlnire de suflet în cadrul căreia am schimbat impresii despre activitățile lor și ale noastre, constatând cu plăcere că demersurile RO.AS.IT. sunt cunoscute și apreciate în teritoriu.

Călătoria a continuat, următoarea localitate fiind Remetea, un sat restaurat în totalitate de Transylvania Trust, unde ne-am oprit pentru a vedea casa Annei Rigoni, ultima descendentă a italienilor care au locuit cândva și pe aceste meleaguri, decedată și ea nu demult. Nu am putut intra să vedem casa, deoarece cheia se afla la o persoană care locuia în altă localitate. Rămâne, așadar, pe altă dată.

aurului, ajungând la o mare măiestrie în prelucrarea lui.

Pentru Imperiul Roman, bogăția minieră a Daciei a fost unul din cele mai importante motive pentru cucerirea ei. Odată Dacia cucerită, romanii au trecut la o exploatare amplificată a bogățiilor din teritoriul dac, deplasând la Alburnus Maior (numele antic al localității Roșia Montană, atestat pentru prima dată pe tăblița cerată XVIII, datată 6 februarie 131 e.n., și descoperită în anul 1854 într-o galerie de pe versantul sudic al Muntelui Cărnice), de exemplu, un întreg aparat administrativ. La Alburnus Maior se executau însă numai primele operații de prelucrare a minereurilor extrase, atelierele pentru obținerea aurului finit aflându-se la Ampelum.

La Roșia Montană am avut prilejul să vizităm Muzeul Minelor și galeriile romane din care se extrăsesse aur și unde există încă vagonetii cu roți de lemn cu care se căra minereul, șteampurile în care se sfărâma minereul și locurile în care se spăla aurul, dar și stele funerare și altare votive romane, expuse în curtea muzeului, ce vorbesc despre acele vremuri îndepărtate.

Exploatarea aurului a continuat la Roșia și după retragerea aureliană, fiind făcută, în general, de persoane particulare, extragerea și prelucrarea minereului perfecționându-se treptat.

Printre cei care au exploatat aur la Alburnus Maior se numără și italianul M. Gritta (1762- 1837), cel care pentru a-i mulțumi lui Dumnezeu pentru norocul pe care i l-a dat de a descoperi cantități uriașe de aur în mina care-i poartă numele, a ctitorit șapte

menționat, am traversat Carpații, cu uimitoarele lor catedrale de brazi de pe Valea Sebeșului, mergând spre Alba Iulia / Alba Carolina, primul nostru popas transilvan. Ne-am îndreptat cu emoție (pentru a căta oară?) spre acest loc al nemuririi noastre și al întregirii neamului românesc, prima capitală a statului daco-get, invidiată chiar și de romani pentru faima și bogățiile ei și cucerită apoi de către aceștia, după cel de-al doilea război daco-roman.

Astfel, vechea cetate de scaun a dacilor – Apoulon – transformată în castrul roman Apulum, cunoaște sub stăpânirea romană o nouă dezvoltare și o importanță economică sporită, ca parte a Imperiului. În urma atacurilor repetate ale valurilor de popoare migratoare, romanii se retrag din Dacia (271-275 d.Hr.), iar castrul este abandonat și se va ruina de-a lungul veacurilor.

Pe la începutul secolului al XVI-lea, pe amplasamentul vechiului castru, s-a ridicat cetatea medievală Bălgrad ("Orașul alb"), nume dat de la albul pietrei de calcar refolosite de la castrul roman. Cetatea va cunoaște, însă, o adevărată reînflorire abia la începutul secolului al XVIII-lea, când, după pacea de la Karlovitz, este înglobată în Imperiul

Ne-am îndreptat apoi spre Roșia Montană/Alburnus Maior, o comună pitorească aflată în sud-estul Munților Metaliferi. De pe culmile cele mai înalte ale Roșiei Montane se pot admira peisaje ce încântă privirea: frumoasele lacuri montane, formațiunea calcaroasă de la Vulcan-Buceș, vârfurile Rotundu și Cărnice, renumitele bazalte de la Detunata etc. Dar ceea ce a atras permanent, din cele mai vechi timpuri și până în zilele noastre, oamenii către Roșia Montană a fost, desigur, zăcămintul auro-argintifer din zonă, unul dintre cele mai importante concentrații de acest tip din România și din Europa, cu faima mondială datorată frumoaselor eșantioane de aur liber, expuse în muzeele lumii.

Istoria exploatării aurului din aceasta zonă se pierde în negura vremurilor, dar prima atestare scrisă apare la Herodot (485-425 i.e.n.) în capitolul dedicat expediției din anul 331 i.e.n. a lui Darius Hystapes, regele perșilor, împotriva împărăției sciților din care făcea parte și Transilvania noastră de ieri și de astăzi. Și mai scrie Herodot că pe malurile râului Maris (Mureș) locuia un popor din neamul sciților, care „se desfătau în aur, având variate și bogate podoabe de aur”. Mai târziu, dacii au continuat exploatarea

biserici, șapte școli confesionale și orfelinate la Roșia Montană, Vârtope, Cărpiniș, Ciuruleasa, Mogoș, Bucium-Cerbu și Geoagiu.

Aflăm de la localnici că în Roșia Montană au trăit mulți italieni, despre care se spune că locuiau pe o stradă a lor, numită și astăzi Strada Sicilienilor, pe care sunt construite case, tip vilă cu un cat și fațade frumos ornate, care pot fi văzute și acum, unele bine întreținute, dar și multe în ruină așteptându-și sponsorul. Biserica lui Gritta „Adormirea Maicii Domnului”, zidită în anul 1781, se înalță și astăzi albă și mândră pe colină, în centrul istoric al Roșiei. Tot de la localnici am aflat că italienii au construit în Roșia Montană și au întreținut o salbă de lacuri artificiale, numite tăuri: Tăul Brazi, Tăul cel Mare, Tăul Cornii, Țapului, Găuri, Țarna etc.

Am plecat din Roșia Montană cu sufletele pline de frumusețea locurilor și de admirație față de înalta ținută intelectuală și morală a oamenilor pe care i-am întâlnit acolo și care ne-au vorbit cu dragoste și căldură despre meleagurile pe care trăiesc.

Dar despre toate acestea vom vorbi mai pe larg în numărul viitor al revistei RO.AS.IT. – Siamo di nuovo insieme. (Gabriela Tarabega)

Peregrinazioni transilvane

Un breve viaggio documentale

Verso la fine del mese di luglio u.s., un gruppo di membri della Associazione degli Italiani in Romania - RO.AS.IT. ha iniziato un appassionante viaggio di documentazione sulle tracce degli italiani che sono vissuti e hanno lavorato per dei secoli sul territorio transilvano.

Abbiamo deciso di andare in Transilvania seguendo il corso del fiume Olt e poi del Lotru per fermarci prima nella città di Brezoi, località con una forte comunità d'italiani (prima del 1951-1952), venuti dalla zona Friuli Venezia Giulia per lavorare alla Fabbrica *Carpatina*, famosa nel lavoro del legno, ma anche per la sistemazione del corso del fiume Lotru. Gli italiani hanno fatto seghe alimentate ad acqua, bei canali e cășite (gabbioni di legno per l'allevamento degli avannotti n.d.t.), hanno lavorato anche alle chiatte, usate per materie prime per la *Carpatina*.

Gli sono piaciute la zona montuosa e l'acqua limpida, che somigliavano a quelle di casa loro, e si sono stabiliti qui, alcuni per sempre. Si sono costruiti delle belle case, si sono costruiti scuole, chiese, stazioni e strade da fare invidia per quell'epoca. Ci siamo fermati alla casa di Octavian Butollo, un appassionato apicoltore che ha ereditato della sua famiglia italiana l'amore e l'arte per l'apicoltura e con cui la presidente della nostra associazione, la signora Ioana Grosaru, aveva già cominciato una discussione riguardo la sua partecipazione, con dimostrazioni e prodotti specifici, ai "Giorni RO.AS.IT." che si organizzano all'Expo Milano 2015, in questo fine agosto.

Dopo aver chiarito tutti i problemi riguardo la trasferta a Milano e la contribuzione dell'apicoltore all'evento suddetto, abbiamo attraversato i Carpazi, con le sue meravigliose cattedrali di abeti della Valle del Sebeș, andando verso Alba Iulia / Alba Carolina, la nostra prima sosta transilvana. Ci siamo diretti con emozione (e per l'ennesima volta) verso questo posto della nostra immortalità, dell'unità della stirpe romana, prima capitale dello stato daco-geto, invidiata persino dai romani per la sua fama e ricchezze e conquistata poi da parte di questi, dopo la seconda guerra daco-romana.

Così, la vecchia cittadella capitale dei Daci - Apoulon - trasformata nel Castro romano Apulum, conosce sotto il dominio romano un nuovo sviluppo e una maggiore importanza economica, come parte dell'Impero. In seguito agli attacchi ripetuti delle ondate di popoli migratori, i romani si ritirano dalla Dacia (271-275 d.C.), il Castro viene abbandonato e andrà in rovina lungo i secoli.

All'inizio del '500, sul posto del vecchio Castro, è stata costruita la cittadella medioevale Bălgrad ("La città bianca"), nome dato per il bianco delle pietre calcaree riusate del castro romano.

La città conoscerà, quindi, una vera rifioritura solo all'inizio del secolo diciottesimo, quando, dopo la pace di Karlovitz, viene inglobata nell'Impero Asburgico. L'iniziativa della costruzione della cittadella-fortezza della Romania è appartenuta all'imperatore Carlo VI di Asburgo. Per questa, vengono mandati ad Alba Carolina architetti e artigiani esperti, soprattutto italiani, che costruiscono

la cittadella-fortezza di tipo Vauban in base ai piani dell'architetto italiano Giovanni Morandi Visconti e sotto la guida dell'ingegnere Francesco Brilli, e portata a termine dai loro eredi, gli ingegneri Quandri e Weiss.

Ci sono informazioni certe da cui risulta che almeno la "polveriera rotonda", i bastioni e la cattedrale cattolica di Alba Carolina sono state costruite da artigiani e operai italiani.

Dopo aver visitato la cittadella, che col suo bianco splendente ci ha riempito gli occhi e l'anima di gioia, ci siamo diretti verso la chiesa italiana di Alba Iulia dove abbiamo assistito alla seconda parte della messa, data la possibilità di incontrarci e discutere, dopo la messa, coi rappresentanti della nuova comunità italiana, imprenditori di successo, arrivati in questa località dopo gli anni '90.

E' stato un incontro caldo, durante il quale ci siamo scambiati impressioni sulle nostre reciproche

sciiti di cui faceva parte anche la nostra Transilvania di ieri e di oggi.

Ed Erodoto scrive ancora che sulle rive del fiume Maris (Mureș) abitava un popolo che faceva parte della stirpe degli sciiti, i quali "si dilettavano con l'oro, proprietari di vari e ricchi gioielli d'oro". Più tardi, i Daci hanno continuato lo sfruttamento dell'oro, e sono diventati dei grandi maestri della sua lavorazione. Per l'Impero Romano, la ricca miniera della Dacia è stata una dei più importanti motivi della sua conquista. Una volta conquistata la Dacia, i romani sono passati ad uno sfruttamento amplificato delle ricchezze del territorio daco, portando ad Alburnus Maior (l'antico nome della località Roșia Montană, attestato per la prima volta sulla tavoletta di cera XVIII, datata 6 febbraio 131 d.C., e scoperta nell'anno 1854 in una galleria del versante Sud del monte Cărnăc), ad esempio, un intero apparato amministrativo. Ad Alburnus Maior venivano eseguite, però, solo le prime fasi di pre-lavorazione dei minerali estratti; i laboratori per ottenere l'oro finito si trovavano ad Ampelum. A Roșia Montană abbiamo avuto il privilegio di visitare il Museo delle Miniere e le gallerie romane dalle quali è stato estratto l'oro e dove esistono ancora i vagoncini con le ruote di legno coi quali veniva trasportato il minerale, le macine in cui si macinava il minerale, e anche le stele funerarie e gli altari votivi romani, esposti nel cortile del museo, che parlano di quei tempi remoti.

Lo sfruttamento dell'oro è continuato a Roșia anche dopo il ritiro di Aurelio, fatto da, genericamente, persone particolari; i processi di estrazione e di pre-lavorazione sono stati man mano perfezionati.

Tra quelli che hanno estratto l'oro ad Alburnus Maior si trova anche l'italiano M. Gritta (1762-1837), colui che per ringraziare Dio per la fortuna datagli di scoprire quantità immense d'oro nella miniera che porta il suo nome, ha costruito 7 chiese, 7 scuole confessionali e orfanotrofi a Roșia Montană, Vârtope, Cărpiniș, Ciuruleasa, Mogoș, Bucium-Cerbu e Geoagiu.

Sappiamo dalla gente del posto che a Roșia Montană sono vissuti tanti italiani, dei quali viene detto che abitassero su una loro strada, chiamata ancor'oggi la Strada Siciliani, sulla quale ci sono ville a un piano e facciate ben ornate, che si possono vedere ancora adesso, alcune ben tenute, ma anche molte in rovina, che aspettano i loro sponsor.

La chiesa di Gritta „Adormirea Maicii Domnului” (L'Assunzione) costruita nell'anno 1781, sta ancora oggi bianca e fiera su una collina, nel centro storico di Roșia. Sempre dalla gente del posto abbiamo saputo che gli italiani hanno costruito e mantenuto, a Roșia Montană, una catena di laghi artificiali chiamati stagni (tăuri): Tăul Brazi, Tăul cel Mare, Tăul Cornii, Tăpului, Găuri, Tarna etc.

Siamo partiti da Roșia Montană con le anime piene della bellezza dei posti e con ammirazione verso l'alto livello intellettuale e morale della gente che abbiamo incontrato lì e che ci ha parlato con amore e calore della terra dove vivono.

Ma di tutto ciò parleremo più ampiamente nel prossimo numero della rivista RO.AS.IT - Siamo di nuovo insieme. (Gabriela Tarabega)

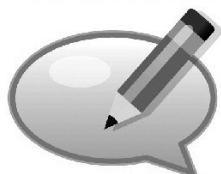

attività, per concludere con piacere che le azioni della RO.AS.IT. vengono riconosciute e apprezzate sul territorio.

Il nostro viaggio è continuato, con Remetea come successiva località, un villaggio restaurato interamente dalla *Transylvania Trust*, dove ci siamo fermati per vedere la casa di Anna Rigoni, l'ultima discendente degli italiani che hanno vissuto una volta anche su queste terre, deceduta anch'essa non tanto tempo fa.

Non siamo potuti entrare a vedere la casa, perché la chiave si trovava da una persona che viveva in un'altra località. Rimane, quindi, "alla prossima". Ci siamo diretti, poi, verso Roșia Montană/Alburnus Maior, un villaggio pittoresco che si trova nel Sud-Est dei monti Metalliferi. Dalle cime più alte di Roșia Montană si possono ammirare paesaggi che incantano lo sguardo: i bei laghi montani, la formazione calcarea di Vulcan-Buceș, le cime Rotundu e Cărnăc, i famosi basalti di Detunata etc. Però quello che ha sempre attirato la gente, fin dai tempi più remoti e fino ad oggi, verso Roșia Montană, è stato, certamente, il giacimento auro-argentifero della zona, una delle più importanti concentrazioni di questo tipo in Romania e in Europa, con fama mondiale dovuta ai bei campioni di oro puro esposti nei musei del mondo. La storia dell'estrazione dell'oro di questa zona si perde nella notte dei tempi, però il primo attestato scritto appare in Erodoto (485-425 a.C.) nel capitolo dedicato alla spedizione del 331 a.C. di Darius Hystapes, re dei persiani, contro il regno degli

Comentați pe blog!

Articolele din "Piazză Romana" se regăsesc și pe blog. Accesați <http://romulussiremus.wordpress.com> și comentați-le.

PIAZZĂ ROMANA

Asociația Italianilor din România - RO.AS.IT. membru a

PDE

Editat de
Asociația Italianilor din România -
RO.AS.IT.

Fondator
Mircea GROSARU

Redactor-șef
Victor PARTAN
Email: victor.partan@roasit.ro
Tel: 0372 772 459

Redacția
Florentina CARAGEA
Corina BURTAN
Antonio RIZZO

Tipărit la: Everest

Saligny, ajutat de meșteri italieni să construiască cel mai mare pod din Europa

Anghel Saligny, ajutat da artigiani italiani a costruire il piu' grande ponte d'Europa

Anghel Saligny, omul de nume căruia se leagă o serie de realizări remarcabile în marile construcții ale epocii Carol I al României, s-a născut la data de 19 aprilie 1854, în comuna Șerbănești, județul Tecuci (Galațiul de astăzi). Atras inițial de astronomie, a frecventat cursurile Universității din Berlin. A urmat, apoi, Școala Tehnică Superioară din Charlottenburg, unde i-a avut drept îndrumători pe cunoscuții ingineri Schwedler (profesor de poduri) și Franzius (profesor de construcții hidraulice).

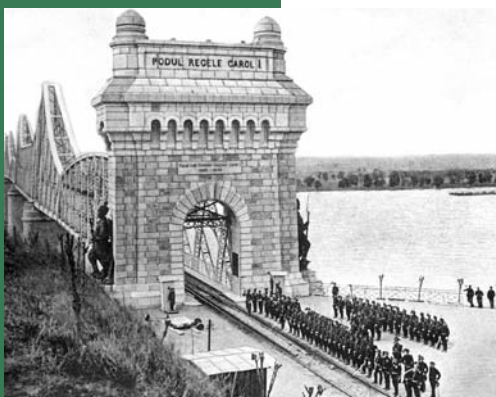
Anghel Saligny a devenit, în timp, un foarte priceput inginer constructor, un vizionar al științei construcțiilor metalice și din beton armat.

După definitivarea studiilor la Școala Tehnică Superioară, Saligny a lucrat ca inginer la lucrări hidraulice în Nordul Prusiei și la construirea de căi ferate în Saxonia, pentru ca la 1 ianuarie 1876 să-și înceapă serviciul la căi ferate și șosele în România. Cea mai mare realizare a sa este proiectarea, în 1888, și construirea, între 1890 și 1895, a podului peste Dunăre, de la Cernavodă, o construcție metalică de 4.088 m, considerat la acea vreme cel mai mare pod din Europa. Proiectul a fost dus la bun sfârșit cu ajutorul unei echipe de italieni, meșteri renumiți în domeniu. În lucrarea „Anghel Saligny: Omul și Monumentul”, Iulia Băjenaru scria că ridicarea podului de la Cernavodă a adus două inovații importante: sistemul nou de grinzi cu console pentru suprastructura podului și folosirea oțelului moale în locul fierului pudlat ca material de construcție pentru tabliere de poduri.

Proba de rezistență a podului numit inițial „Podul Carol I” s-a făcut, în ziua inaugurării, cu un convoi de 15 locomotive, circulând cu o viteză de 80 km/h. După ce s-a bătut ultimul nit, un nit de argint, s-a zidit documentul inaugurării construcției și s-a celebrat serviciul religios.

În tot acest timp, Anghel Saligny a stat alături de șefii echipelor sale de muncitori, care lucraseră la execuția podului, într-o șalupă, chiar sub pod, tocmai pentru a garanta rezistența podului.

Podul lui Saligny a fost nu numai o remarcabilă reușită tehnică, dar și una estetică, datorată atât dantelăriei metalice care mărginea laturile podului, cât și prin statuia Dorobanțului (simbol al ostașului român-erou), care-i saluta pe călători la intrarea pe pod.

Anghel Saligny, l'uomo al cui nome e' legata una serie di realizzazioni notevoli, in grosse costruzioni dell'epoca di Carlo I di Romania, e' nato il 19 aprile 1854, nel villaggio Șerbănești, giurisdizione Tecuci (la Galați di oggi). Attirato inizialmente dall'astronomia, ha frequentato i corsi dell'Universita' di Berlino. Ha fatto, dopo, la Scuola Tecnica Superiore di Charlottenburg, dove ha avuto come tutori i ben conosciuti ingegneri Schwedler (professore in ponti) e Franzius (professore in costruzioni idrauliche).

Anghel Saligny e' diventato, con gli anni, un ingegnere edile molto bravo, un visionario della scienza delle costruzioni metalliche e in cemento armato.

Dopo aver finito la Scuola Tecnica Superiore, Saligny ha lavorato come ingegnere a lavori idraulici nel nord della Prussia e alla costruzione di ferrovie in Sassonia, cosicche' il primo gennaio 1876 inizia il suo lavoro alle Ferrovie e alle strade in Romania. La sua piu' grande realizzazione e' la progettazione, nel 1888, e la costruzione, tra il 1890 e il 1895, del ponte sopra il Danubio, a Cernavodă, una costruzione metallica di 4.088 metri, considerato a quei tempi il piu' grande ponte d'Europa. Il progetto e' stato portato a buon fine con l'aiuto di una squadra d'italiani, artigiani noti in quel settore.

Nell'opera "Anghel Saligny, l'Uomo e il Monumento", Iulia Băjenaru scriveva che la costruzione del ponte di Cernavodă ha portato due importanti innovazioni: un nuovo sistema di travature con mensole per la sovrastruttura del ponte, e l'uso dell'acciaio flessibile al posto del ferro saldato come materiale di costruzione per l'impalcato dei ponti.

La prova di resistenza del ponte chiamato inizialmente "Ponte Carol I" e' stata fatta il giorno dell'inaugurazione, con una catena di 15 locomotori che hanno circolato a 80 km/h. Dopo che e' stato battuto l'ultimo rivetto, un rivetto d'argento, e' stato costituito il documento dell'inaugurazione della costruzione ed e' stata celebrata una cerimonia religiosa.

Per tutto questo periodo, Angel Saligny e' rimasto a fianco dei capi delle sue squadre di operai che hanno lavorato all'esecuzione del ponte, in una scialuppa proprio sotto il ponte, in modo da garantire la resistenza del ponte.

Il ponte di Saligny e' stato non solo una notevole conquista tecnica, ma anche una estetica, dovuta sia alla cesellatura del ferro che stava ai margini dei lati del ponte sia grazie alla statua del Dorobant (simbolo del soldato eroe romeno), che salutava i viaggiatori all'ingresso del ponte.

SOCIETATEA
ROMÂNEASCĂ
DE
INSOLVENȚĂ

MEMBRĂ A UNIUNII NAȚIONALE A
PRACTICIENILOR ÎN INSOLVENȚĂ
DIN ROMÂNIA

SOCIETATE PROFESIONALĂ
CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ

**SOLUȚII COMPLETE
PENTRU
AFACEREA TA!**

SOLUȚII INTEGRATE PENTRU SPRIJINIREA MEDIULUI DE AFACERI:

- DREPT COMERCIAL ȘI ECONOMIC, RECUPERĂRI CREAȚE
- LICHIDARE VOLUNTARĂ, REORGANIZARE JUDICIARĂ,
- ADMINISTRARE JUDICIARĂ, FALIMENT

BUCUREȘTI

str. Popa Tatu nr. 13, 010801 București,
Tel: +40 (021) 313 0882, Fax: +40 (21) 315 1146,
office@srđi.ro

www.srdi.ro

GROSARU & ASOCIAȚII

MEMBRĂ A UNIUNII INTERNAȚIONALE A AVOCAȚILOR

SOCIETATE DE AVOCAȚI CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ

ASISTENȚĂ ȘI REPREZENTARE JURIDICĂ

**DREPT CIVIL,
PROPRIETATE INTELECTUALĂ,
INSOLVENȚĂ**

BUCUREȘTI

str. Popa Tatu nr. 13 et. 1, 010801 București,
Tel: +40 (722) 331 503, Fax: +40 (21) 315 1146,
office@grosaru.ro

www.grosaru.ro

Membră Insol Europe

Membră a Uniunii Naționale a Practicienilor
în Insolvență din România

Membră a Listei Practicienilor în Insolvență
Agreeți pentru Întreg Teritoriul Național

Uniunea Națională a
Barourilor din România

Union Internationale des Avocats
International Association of Lawyers
União Internacional de Advogados